

17.09.2019

Pormestari

161 §**Selvitys liikenne- ja viestintäministeriölle kotihoidon pysäköinnistä**

HEL 2019-009069 T 08 01 03

Päätös

Pormestari päätti antaa liikenne- ja viestintäministeriölle seuraavan selvityksen kotihoidon pysäköinnistä:

1. Mitkä ovat kunnassanne tällä hetkellä käytössä olevat keinot kotihoidon ja vastaavien kotiin tarjottavien palvelujen pysäköinnin helpottamiseksi?

Helsingin kaupungin sosiaali- ja terveystoimialan ja kaupunkiympäristön toimialan yhteistyönä on suunniteltu erilaisia toimenpiteitä kotikäyntejä tekevien henkilöiden pysäköintiongelmien helpottamiseksi.

Katualue on yleistä aluetta. Kadulta on varattu liikkumisesteisten pysäköintitunnuksen haltijoille pysäköintipaikat ja kansainvälisten sopimusten velvoitusten mukaisesti suurlähetystöille diplomaattiautojen pysäköintipaikat. Muille erityisryhmille ei ole varattu pysäköintipaikkoja.

Vuoden 2019 aikana otetaan käyttöön kotihoidon henkilöstön reitityksen suunnitteluun tarkoitettu optimointiohjelma. Ohjelma suunnittelee asiakkaiden tarpeita vastaavan palvelun ja reitittää optimaalisesti työntekijän kulkemisen asiakkaan luokse. Reitityksen suunnittelussa voitaneen jatkossa ottaa paremmin huomioon kotikäyntikohteiden pysäköintimahdollisuudet.

Sähköpyöriä ja polkupyöriä on suositeltu kotikäyntejä tekevien henkilöstöryhmien asiakaskäynneille. Sähköpotkulauta ei vielä ole käytössä. Sitä on tarkoitus kokeilla kotihoidossa kuluvan syksyn aikana.

2. Millainen tilanne kunnassanne on tällä hetkellä kotihoidon pysäköintimahdollisuuksien osalta?

Kotihoito tekee kotikäyntejä jalan, polkupyörällä, sähköpyörällä, julkisen liikenteen välineillä tai autolla, jolloin työntekijälle on myönnetty oman auton käyttöoikeus tai oikeus käyttää vuokrattua autoa.

Kotihoidon henkilökunnan työaikaa menee pysäköintipaikan etsimiseen ja tästä syystä kotikäyntejä voidaan tehdä vähemmän pysäköintiongelmien vuoksi. Kotihoidon henkilökunta pitää kohtuuttomana sitä, että työntekijä joutuu itse maksamaan pysäköintivirhemaksut. Helsingin keskustan alueella kotikäyntejä ei voi tehdä autolla, koska pysäköinti-

17.09.2019

Pormestari

mahdollisuuksia ei ole. Ilta- ja yöaikaan tilanne on vielä hankalampi, koska kaikki pysäköintipaikat ovat asiakkaiden käytössä.

Monilla esikaupunkialueilla pysäköintijärjestelmä perustuu tonttikohtaiseen pysäköintipaikkaveloitteeseen. Esikaupunkialueiden kadut kuuluvat usein pysäköintikieltoalueeseen, jossa aikarajoitettu vieras- tai asiakaspysäköinti on sallittu vain erikseen merkityillä paikoilla.

Ongelmaan on yritetty löytää yksittäisratkaisuja. Kotihoito tai asiakkaiden omaiset neuvottelevat tapauskohtaisesti taloyhtiöiden kanssa pysäköinnin erityisluvista. Käytäntö vie runsaasti aikaa. Taloyhtiöt eivät ole laajasti sallineet kotihoidon autojen pysäköintiä, vaikka talon asukas tarvitsee kotihoidon palvelua.

3. Myönnetäänkö kunnassanne pysäköintilupia kotihoidon työntekijöille/kotihoitoa tekeville yrityksille?

Yrityksillä ja julkisyhteisöillä on mahdollisuus lunastaa ajoneuvoihinsa oman alueensa yrityspysäköintitunnus. Tunnus oikeuttaa pysäköimään alueen asukaspysäköintipaikoilla. Tunnus on mahdollista lunastaa kaikille alueille. Yrityksen tai julkisyhteisön yhtä toimipaikkaa kohden myönnetään enintään viisi tunnusta. Tunnukseen voidaan merkitä yhden auton rekisteritunnus.

3.1 Millä kriteereillä lupa myönnetään ja kenelle se myönnetään?

3.2 Onko järjestelmässä ongelmia?

3.3 Onko järjestelmä manuaalinen vai digitaalinen?

3.4. Onko lupa maksullinen sen haltijalle?

3.5 Kuinka paljon järjestelmän hallinnointi maksaa?

3.6 Kuinka monta lupaa kunta on myöntänyt?

4. Kuinka paljon kunnassa on kotihoitoa tekeviä henkilöitä?

Helsingissä sekä julkisen että yksityisen sektorin palveluksessa kotihoidossa, kotisairaanhoidossa ja kotipalvelussa työskentelevien henkilöiden lukumäärästä ei ole tarkkaa tietoa. Määrän arviointi on vaikeaa myös siitä syystä, että alalla työskennellään paljon osa-aikaisesti.

4.1 Paljonko näistä on kunnan omia työntekijöitä?

Selvityspyyntö koskee kaikkia henkilöstöryhmiä, jotka ovat sosiaalihuoltolain (1301/2014) 19 ja 20 §:issä tarkoitetuissa kotipalvelun ja kotihoidon sekä terveydenhuoltolain (1326/2019) 25 §:ssä tarkoitetuissa kotisairaanhoidon tehtävissä.

17.09.2019

Pormestari

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialalla kotihoitoa tuotetaan ikäihmisille, pitkäaikaissairaille ja toipilaille sairaala-, kuntoutus- ja hoivapalvelujen kokonaisuudessa, jossa kotihoito on organisoitu kahdeksaan maantieteelliseen alueeseen. Lisäksi kotisairaanhoidon palvelua ikäihmisille antaa uusi kuntouttava arviointiyksikkö, jonka asiakkaat ovat sairaalasta kotiutuvia ja mahdollisesti kotihoidon tarpeessa olevia.

Helsingissä lapsiperheiden kotipalvelua tuottaa perhe- ja sosiaalipalvelujen kokonaisuuteen kuuluva lapsiperheiden hyvinvointi- ja terveysyksikön neuvola sekä perhetyön yhteydessä toimiva lapsiperheiden kotipalvelun yksikkö. Helsingissä kotisairaala on osa Helsingin sairaalan toimintaa.

Helsingin sosiaali- ja terveystoimialan kotikäyntejä tekevän henkilöstön määrä 2019

	Hoitohenkilökunta yht.	Sairaanhoidajat, terapeutit, lääkärit	Muut hoitajat
Ikäihmisten ja toipilaiden kotihoito	1 731	336	1 395
Kuntouttava arviointiyksikkö	82	58	24
Kotisairaala	90	89	1
Lapsiperheiden kotipalvelu	78	0	78
Yhteensä:	1 981	483	1 498

4.2 Paljonko henkilöitä on ostopalvelussa?

Ostopalveluissa työskentelevien henkilöresurssien määrää on vaikea arvioida. Määrän arviointi on vaikeaa myös siitä syystä, että alalla työskennellään paljon osa-aikaisesti.

5. Kuinka monta autoa kunnassa on kotihoidon käytössä?

Helsingin sosiaali- ja terveystoimen vuokratut autot on liisattu Helsingin kaupungin rakentamispalveluliikelaitokselta (Stara). Vuonna 2019 käytössä on 198 autoa. Näistä 24 on kotisairaalassa, 12 kuntouttavassa arviointiyksikössä ja 162 kotihoidon käytössä. Lapsiperheiden kotipalvelu ei käytä vuokrattuja autoja.

Oman auton käyttöoikeus työtehtävissä on myönnetty 30:lle kotihoitajalle työskentelevälle henkilölle. Kotisairaalassa tai lapsiperheiden kotipalvelussa ei ole oman auton käyttöoikeuksia.

5.1. Millaisia muita ajoneuvoja kuin autoja on kotihoidon käytössä?

Helsingin kotihoidon käytössä on 55 sähköpolkupyörää. Suunnitelmassa on hankkia vielä tämän vuoden aikana 40 sähköpyörää. Polkupyöriä

17.09.2019

Pormestari

on kotihoidon käytössä noin 300 kappaletta. Sähköpotkulautoja ei vielä ole käytössä, mutta kokeilua suunnitellaan.

6. Onko kunnan pysäköinninvalvonta määrännyt pysäköintivirhemaksun kunnan alueella toimivan kotihoidon työntekijälle/kotihoidon yritykselle?

Helsingin kaupungin kunnallinen pysäköinninvalvonta on antanut Staran omistamille leasing-henkilöajoneuvoille neljä pysäköintivirhemaksua vuosina 2012-2018 mm. suojatievirheistä ja virheellisestä pysäköimisestä jalkakäytävälle. Näissä tapauksissa ajoneuvo on saattanut olla kotihoidon työtehtävissä.

6.1 Jos on määrännyt, kuinka usein on määrännyt?

7. Jos kotihoidon pysäköinnistä säädettäisiin lailla, mitä elementtejä sääntelyn tulisi sisältää?

Laissa tulisi yksiselitteisesti määritellä pysäköintitunnuksen saamiseen oikeutettu ammattiryhmä eli missä tehtävissä toimivat henkilöt ovat tähän lupaan oikeutettuja. Selvityspyynnössä kohderyhmäksi on rajattu kotihoito. Lisäksi tulee ottaa huomioon lukuisia muita tärkeitä pidettyjä liikkuvaa palvelutyötä tekeviä ammattiryhmiä. Ammattiryhmän määrittäminen ei saa jäädä kuntien vastuulle.

Kotihoidossa ja kotisairaanhoidossa on runsaasti henkilökuntaa, joka työskentelee osan vuodesta ja päivittäin vaihtelevan sijaistarpeen mukaisesti. Pysäköintijärjestelmän tulee olla helppokäyttöinen ja joustava.

Kotihoidon pysäköintitunnuksen pysäköintioikeudet tulisi määritellä vastaavalla tavalla kuin 1.6.2020 voimaan tulevassa tieliikennelaissa on määritelty liikkumisesteisen pysäköintitunnuksen osalta. Lupa oikeutaisi pysäköimään maksulliselle paikalle ilman maksua, aikarajoitteiselle paikalle rajoitusta pidemmäksi ajaksi ja pysäköintikiellon vaikutusalueelle. Pysäköintikiellon vaikutusalueella pysäköinnin salliminen pysäköintitunnuksella muuta liikennettä vaarantamatta tai estämättä tuo aidosti uusia pysäköintivaihtoehtoja kotihoidon henkilökunnalle. Sen sijaan pysäköintipaikkojen maksuttomuus kotihoidon työntekijöille ei lisää pysäköintipaikkojen määrää.

Kotihoidon pysäköintiluvan käyttöön ottaminen tulisi olla kunnan päätettävissä, koska lupajärjestelmää ei tarvita kaikissa kunnissa. Käyttöönotto olisi vastaavanlainen kuin nykyisessä tieliikennelaissa on pysäköintiekon käyttövelvollisuuden osalta.

Helsingin pysäköinninvalvonta kehittää toimintaansa niin, että lupien ja maksuvelvollisuuden valvonta voidaan suorittaa sähköisesti. Hiljattain

17.09.2019

Pormestari

käyttöön otettu pysäköinnin tiedonkeruujärjestelmä PACO mahdollistaa maksulipukkeiden ja laminoitujen tunnusten poistamisen. Sovellus toimii pysäköinnintarkastajien puhelimissa. Myös kamera-autojärjestelmä on pian käyttöön otettavissa. Kamera-auton avulla valvonta on täysin sähköistä. Ajoneuvon katolla on kamerat tai skannerit, jotka lukevat ajoneuvojen rekistereitä ohi ajettaessa ja järjestelmä tarkistaa tietovarastosta eli pysäköintiHUBista, onko rekisteritunnuksella voimassa olevaa pysäköintimaksua tai pysäköintilupaa. Näistä syistä Helsingin kaupunki pitää erittäin tärkeänä lupajärjestelmän perustamista rekisteritunnuksiin. Sähköiseen järjestelmään syötetään niiden ajoneuvojen rekisteritunnukset, jotka ovat kotihoidon ajossa. Mikäli lupa olisi henkilökohmainen, se pitäisi yhdistää henkilön käytössä olevan ajoneuvon rekisteriin, jotta valvonta voidaan suorittaa tehokkaasti sähköisesti.

Kotihoidon työntekijöiden ajankäytön kannalta parasta olisi, että pysäköintipaikka sijaitsee asiakkaan kiinteistön pysäköintipaikkojen yhteydessä tai muuten pihapiirissä. Tällöin matka asiakkaan luokse on lyhin, nopein ja turvallisin. Sääntelyssä tulisi ottaa huomioon lupajärjestelmän toimivuus yksityisillä alueilla ja yksityisten pysäköinninvalvontayhtiöiden hoitamana. Myös taloyhtiöiden velvoittamista pysäköintipaikkojen järjestämiseen on tarpeen säännellä.

Pysäköintipolitiikka

Pysäköintipolitiikka on keskeinen osa liikennepolitiikkaa, jossa painotetaan kävelyn, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistämistä. Pysäköintipolitiikan tavoitteena on tarkoituksenmukaisella tavalla ohjata toisaalta keskeisten liikkumismuotojen käyttöön ja toisaalta tyydyttää asukkaiden sekä yritysten todelliset pysäköintitarpeet.

Maksullisen pysäköinnin tavoitteena on saada paikkojen käyttöön kiertoa ja tehokkuutta. Tulevaisuudessa mahdollisella progressiivisella hinnoittelulla voidaan tukea asioinnin (mukaan lukien kotihoito) lyhytaikaista pysäköintiä ja siten parantaa esimerkiksi kivijalkayritysten toimintaa edellytyksiä ja vähentää autojen pitkäaikaista säilytystä katujen varsilla.

Asemakaavoituksessa noudatettavalla asuntotonttien pysäköintipaikkamäärien laskentaohjeella on seuraavia Helsingin pysäköintipolitiikasta johdettuja tavoitteita:

- asukkaiden pysäköinti järjestetään siten, että se mahdollistaa tiiviin tavoiteltavan kaupunkirakenteen toteuttamisen sekä kantakaupungin laajentumisen

- tavoitteena on toteuttaa keskitettyjä pysäköintiratkaisuja nimeämättömillä paikoilla

17.09.2019

Pormestari

- kaava mahdollistaa pysäköintipaikan pyörä- tai autopaikkaa tarvitsevalle asukkaalle
- asukkaat eivät itse omista autopaikkoja vaan he saavat pysäköintiin oikeuden
- autopaikan tarvitsija vastaa paikan kaikista kustannuksista
- liikkumisen palvelukonsepteilla vähennetään auton omistamisen tarvetta

Kotihoidon ja muuta liikkuvaa palvelutyötä tekevien pysäköintimahdollisuudet tulisi ottaa rakennuslupaprosessissa samalla tavalla huomioon kuin liikuntarajoitteisten pysäköintimahdollisuudet. Tarve tulee korostumaan väestön ikääntymisen myötä.

Kustannukset ja mahdollinen toteutusmalli

Sähköisen järjestelmän toteuttamisessa on kaupunkikohtaisia eroja. Helsingissä edullisinta olisi käyttää hyväksi asukaspysäköintijärjestelmää, johon kotihoidon pysäköintitunnuksille luotaisiin oma osio. Tämä vaatii rekisteritunnusten viemistä tai päivittämistä järjestelmään. Staran liisaamien autojen ja oman auton käyttöoikeuksin varustettujen autojen (yhteensä kotihoidon käytössä tällä hetkellä noin 230 ajoneuvon) osalta kustannukset olisivat arviolta 3 000-4 000 euroa vuodessa, mikäli taustajärjestelmän päivitys hoidettaisiin Helsingin kaupunkiympäristön toimialan asiakaspalvelussa. Jos päivitys tehtäisiin kotihoidossa, tarvittaisiin taustajärjestelmään kustannuksiltaan noin 20 000 euron muutos.

Valtakunnallisesti yhtenäisessä toteutusmallissa voisi käyttää apuna mobiilimaksamista tarjoavia yrityksiä. Mallin kustannuksia ei ole selvitetty.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Selityspyyntö 26.8.2019
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 10.9.2019
- 3 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto 11.9.2019

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

17.09.2019

Pormestari

Otteet**Ote**

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

TiedoksiSosiaali- ja terveystoimiala
Kaupunkiympäristön toimiala**Päätösehdotus**

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää 13.9.2019 mennessä mm. Helsingin kaupungin selvitystä kotihoidon pysäköinnistä ja sen tarpeista. Selvityspyyntö on liitteenä 1. Vastauksessa on pyydetty kuvaamaan kunnan yleistä pysäköintipolitiikkaa esimerkiksi kaavoituksen, ikääntyvän väestön, kehittyvien kulkutapojen ja maksullisuuden näkökulmasta.

Ministeriö pyytää selvitystä, koska eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta esitti mietinnössään (16/2018 vp) uudeksi tieliikennelaiksi (729/2018) lausuman siitä, että valtioneuvosto valmistelee yhteistyössä kuntien ja muiden toimijoiden kanssa yhtenäisen ratkaisun kotihoidon ja vastaavien kotiin tarjottavien palvelujen työntekijöiden pysäköinnin helpottamiseksi ja valmistelee viipymättä asiassa tarvittavat säännösmuutokset.

Annettava selvitys on laadittu yhteistyössä sosiaali- ja terveystoimialan sekä kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Toimialojen lausunnot ovat liitteinä 2 ja 3.

Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 7 kohdan mukaan pormestari tekee esityksiä ja antaa kaupunginhallitukselta pyydettyjä lausuntoja sekä huolehtii näihin rinnastettavista muista tehtävistä, jollei asiaa sen periaatteellisen tai taloudellisen merkityksen johdosta ole saatettava kaupunginhallituksen käsiteltäväksi.

Esittelijä

vs. kansliapäällikkö
Tuula Saxholm**Liitteet**

- 1 Selvityspyyntö 26.8.2019
- 2 Sosiaali- ja terveystoimialan lausunto 10.9.2019
- 3 Kaupunkiympäristön toimialan lausunto 11.9.2019

17.09.2019

Pormestari

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Sosiaali- ja terveystoimiala
Kaupunkiympäristön toimiala

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

17.09.2019

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 161 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

17.09.2019

Pormestari

Jan Vapaavuori
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 17.09.2019.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566